EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 24.9.2025
C(2025) 6551 final

Minister David van Weel
Minister van Buitenlandse Zaken
Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
NL - 2500 EB Den Haag

Betreft: **Kennisgeving 2025/319/NL**

Voorstel van wet van het lid Ouwehand tot wijziging van de Wet dieren en de Wet op de economische delicten in verband met het beperken van het lijden van dieren bij de slacht

Uitstel van goedkeuring van het aangemelde ontwerp uit hoofde van artikel 6, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/1535 van 9 september 2015

Indiening van een uitvoerig gemotiveerde mening en opmerkingen uit hoofde van artikel 6, lid 2, en artikel 5, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/1535 van 9 september 2015

Excellentie,

Op 25 juni 2025 hebben de Nederlandse autoriteiten in het kader van de kennisgevingsprocedure van Richtlijn (EU) 2015/1535 ([1]) de Commissie in kennis gesteld van het ontwerp van een **voorstel van wet van het lid Ouwehand tot wijziging van de Wet dieren en de Wet op de economische delicten in verband met het beperken van het lijden van dieren bij het slachten** (hierna "het aangemelde ontwerp" genoemd).

Blijkens het kennisgevingsbericht heeft het aangemelde ontwerp tot doel het welzijn van de dieren bij het slachten te verbeteren. Het aangemelde ontwerp introduceert 1) een verplichting om dieren die volgens religieuze riten worden geslacht (ten minste omkeerbaar) te bedwelmen, 2) een verbod op de CO_2-bedwelming van varkens en het elektrisch waterbad bij pluimvee (kippen, eenden en kalkoenen), 3) een verbod op het mechanisch niet-horizontaal legen van containers met pluimvee (kippen, eenden en

[1] ()Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij, PB L 241 van 17.9.2015, blz. 1.

kalkoenen) en 4) een verbod op het verkopen, verhandelen en afleveren voor de slacht van vrouwelijke zoogdieren vanaf 40 procent van de dracht.

Het voorgestelde verbod op twee bedwelmingsmethoden (namelijk CO_2-bedwelming voor varkens en elektrische waterbadbedwelming voor pluimvee) valt onder de kennisgevingsprocedure zoals vastgelegd in artikel 26, lid 3, van verordening (EG) nr. 1099/2009 inzake de bescherming van dieren bij het doden. Op grond van deze bepaling stellen de lidstaten de Commissie in kennis van op nieuwe wetenschappelijke bewijzen gebaseerde voorgenomen maatregelen die strekken tot een uitgebreidere bescherming van dieren bij het doden met betrekking tot de in bijlage I vermelde bedwelmingsmethoden. Op 15 juli 2025 hebben de Nederlandse autoriteiten deze maatregelen apart aangemeld op grond van artikel 26, lid 3, van verordening (EC) nr. 1099/2009. Bijgevolg zullen de bepalingen van het aangemelde ontwerp met betrekking tot dit verbod, zoals uiteengezet in artikel 1, deel B, punten 3 en 4, door de Commissie worden onderzocht volgens de daarin beschreven specifieke procedure; op die bepalingen wordt hieronder dan ook niet verder ingegaan.

Naar aanleiding van de bestudering van de overige door Nederland aangemelde maatregelen heeft de Commissie besloten het volgende besluit inzake uitstel van de goedkeuring en de volgende uitvoerig gemotiveerde mening en opmerkingen uit te brengen.

1. **Uitstel van de goedkeuring van de bepalingen van het aangemelde ontwerp betreffende een verbod op het verkopen, verhandelen en afleveren voor de slacht van vrouwelijke zoogdieren vanaf 40 procent van de dracht en een verbod op het mechanisch niet-horizontaal legen van containers met pluimvee zonder voorafgaande bedwelming**

Artikel 1, deel A, van het aangemelde ontwerp voorziet in de invoeging in de Basiswet ([2]) van het volgende artikel 2.7a, waarin een verbod wordt ingesteld op het verkopen, verhandelen en afleveren van drachtige dieren vanaf 40 procent van de dracht:

> *„1. Het is verboden om drachtige zoogdieren waarvan de draagtijd 40 procent of meer gevorderd is met het oog op het doden voor de bedrijfsmatige productie van dierlijke producten te verkopen, voor de verkoop aan te bieden, in de handel te brengen of af te leveren.*
>
> *2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing ten aanzien van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen onder bij of krachtens die maatregel te bepalen voorwaarden.*
>
> *3. Degene die een vrouwelijk zoogdier verkoopt, voor verkoop aanbiedt, in de handel brengt of aflevert voor het doden voor de bedrijfsmatige productie van dierlijke producten, verklaart schriftelijk naar waarheid dat:*
>
> *a. het dier niet drachtig is of, als het dier wel drachtig is, dat bij het dier op dat moment de draagtijd niet 40 procent of meer gevorderd is, en, indien van toepassing, onder vermelding van de datum waarop het dier is gedekt of geïnsemineerd, of*

[2] () Wet van 19 mei 2011 houdende een integraal kader voor regels over gehouden dieren en daaraan gerelateerde onderwerpen (Wet dieren).

b. als bij het dier op dat moment de draagtijd 40 procent of meer gevorderd is, de reden waarom het verbod krachtens het tweede lid niet van toepassing is.

4. Degene die een vrouwelijk zoogdier verkoopt, voor verkoop aanbiedt, in de handel brengt of aflevert voor het doden voor de bedrijfsmatige productie van dierlijke producten draagt ervoor zorg dat de exploitant van de inrichting waar het dier wordt gedood, beschikt over de verklaring, bedoeld in het derde lid."

Uit de memorie van toelichting blijkt dat deze maatregel gericht is op de bescherming van het dierenwelzijn, zowel tijdens het vervoer als bij de slacht, en resulteert in een verbod om zoogdieren waarvan de draagtijd 40 procent of meer gevorderd is, te vervoeren met het oog op de slacht ([3]).

In deze toelichting wordt verklaard dat de drempel op 40 procent is gesteld om de volgende drie redenen: *"a) experts erop wijzen dat dieren ook vanaf 40% van de dracht niet meer op volle transportwagens naar het slachthuis zouden moeten worden gezet vanwege welzijnsproblemen bij de moederdieren; b) er door deze ruimere marge beter kan worden voorkomen dat dieren bevallen gedurende het transport of in het slachthuis en c) er beter kan worden voorkomen dat (hoog)zwangere dieren worden geslacht."* ([4])

Op 7 december 2023 heeft de Commissie een voorstel aangenomen voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten, tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1255/97 van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad ([5]) (hierna "het voorstel" genoemd). Volgens artikel 1 van deze voorgestelde verordening worden daarin bepalingen vastgesteld voor de bescherming van dieren tijdens het vervoer in verband met een economische activiteit.

Artikel 18, lid 1, van het voorstel bepaalt:

"De vervoerder vervoert dieren overeenkomstig deze verordening, met name de relevante voorschriften voor de vervoerde soorten in bijlage I voor landdieren [...]".

Overeenkomstig bijlage I, hoofdstuk I, punt 1, f), bij de voorgestelde verordening worden landdieren niet in staat geacht te worden vervoerd:

"wanneer het drachtige dieren betreft waarvan de verwachte draagtijd reeds voor 80 % of meer is gevorderd, of dieren die in de zeven dagen ervoor hebben geworpen".

Doordat bijlage I, hoofdstuk I, punt 1, f), van het voorstel voorziet in een 80%-regel, wordt in het voorstel een standpunt ingenomen ten aanzien van de herziening van de desbetreffende geharmoniseerde regel van het EU-recht, dat verschilt van de thans geldende regel die is vastgesteld in punt 2, c), van hoofdstuk I van bijlage I bij

---

[3] ()Zie de memorie van toelichting, blz. 3, beschikbaar op: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?cfg=wetsvoorsteldetails&qry=wetsvoorstel:36769.

[4] ()Zie de memorie van toelichting, blz. 43.

[5] ()Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten, tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1255/97 van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad, COM(2023) 770 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52023PC0770.

verordening (EG) nr. 1/2005. Volgens deze bepaling worden gewonde, zwakke en zieke dieren niet in staat geacht te worden vervoerd, met name wanneer het drachtige dieren betreft waarvan de draagtijd reeds voor 90 % of meer gevorderd is, of dieren die in de week ervoor geworpen hebben.

Artikel 52, eerste alinea, van het voorstel luidt als volgt:

> *"Deze verordening belet de lidstaten niet strengere nationale maatregelen vast te stellen ter verbetering van de bescherming van dieren tijdens vervoer dat volledig op het grondgebied van een lidstaat plaatsvindt, of tijdens vervoer dat uitsluitend plaatsvindt tussen een plaats van vertrek op het grondgebied van een lidstaat en een plaats van bestemming in een derde land, mits die maatregelen de goede werking van de interne markt niet belemmeren."*

De Commissie merkt op dat dit niet het geval is voor de aangemelde maatregelen, die van toepassing zijn op het vervoer voor slachtdoeleinden tussen Nederland en andere lidstaten.

Hieruit volgt dat artikel 1, deel A, van het aangemelde ontwerp betrekking heeft op een materie die wordt bestreken door het voorstel.

Artikel 1, deel B, punt 5, van het aangemelde ontwerp voorziet in de invoeging van de volgende leden 11 en 12 in artikel 2.10 van de Basiswet:

> *"11. Het is verboden om in een slachthuis containers met pluimvee mechanisch niet-horizontaal te legen.*
>
> *12. Het verbod in het elfde lid is niet van toepassing als de dieren voorafgaand aan het mechanisch niet-horizontaal legen zijn bedwelmd."*

In artikel 3, punt 3, van het voorstel wordt "plaats van bestemming" gedefinieerd als *"een slachthuis of elke andere plaats waar een dier wordt gelost uit een vervoermiddel en gedurende ten minste een week vóór een eventueel volgend vertrek wordt ondergebracht;"*.

In artikel 3, punt 4, van het voorstel wordt "transport" gedefinieerd als *"de verplaatsing van dieren door middel van een of meer vervoermiddelen, te beginnen met het laden van het eerste dier op het eerste vervoermiddel op de plaats van vertrek en eindigend met het lossen van het laatste dier op de plaats van bestemming, en de daarmee verband houdende activiteiten, met inbegrip van rusttijden en het overladen van het ene vervoermiddel naar het andere"*.

Hieruit volgt dat de bepalingen van het voorstel van toepassing zijn op het lossen van dieren in een slachthuis.

Volgens artikel 47, lid 1, punt f), van het voorstel zal aan de Commissie de bevoegdheid worden verleend om gedelegeerde handelingen vast te stellen om de technische voorschriften in bijlagen I en II bij te werken teneinde rekening te houden met de technische vooruitgang en wetenschappelijke ontwikkelingen, indien beschikbaar, met inbegrip van wetenschappelijke adviezen van de EFSA, en met sociale, economische en milieueffecten, met betrekking tot: *"laad- en lospraktijken"*.

Hoofdstuk III van bijlage I bij het voorstel bevat bepalingen over vervoermethoden. Specifieke bepalingen over laden en lossen zijn opgenomen in afdeling 2 van dat hoofdstuk. Voorts is het op grond van punt 3.1, b) en d), van afdeling 3 ("Behandeling") van dat hoofdstuk verboden om: *"op een deel van het lichaam op zodanige wijze druk uit te oefenen dat het de dieren onnodig lijden berokkent"* en *"de dieren bij de poten (met uitzondering van pluimvee en konijnen), kop, oren, horens, staart of vacht op te tillen of voort te trekken"*. Bovendien bevatten de punten 3.6 en 3.7 van die afdeling met betrekking tot het lossen van vogels, met inbegrip van pluimvee, de volgende bepalingen:

> *"3,6. Bij het laden of lossen van vogels moeten voorzieningen worden getroffen om de periode dat vogels ondersteboven worden gehouden, te verkorten.*
>
> *3.7. Vogels en konijnen moeten worden gevangen, opgetild en gedragen aan twee poten, waarbij glijplankjes in kooien of het been van de exploitant worden gebruikt om de borst van de vogel te ondersteunen. Er mogen maximaal drie vogels in één hand worden gedragen."*

Er zij met name op gewezen dat de in artikel 47, lid 1, punt f), van het voorstel voorgestelde bevoegdheid voor de Commissie om gedelegeerde handelingen inzake laad- en lospraktijken vast te stellen en de specifieke bepalingen van de punten 3.6 en 3.7 van afdeling 3 van hoofdstuk III van bijlage I bij het voorstel die van toepassing zijn op het laden, lossen en de behandeling van vogels, nieuw zijn in vergelijking met verordening (EG) nr. 1/2005 waarin geen dergelijke bepalingen zijn opgenomen.

Hoewel het voorstel geen algemene verplichting bevat om dieren horizontaal en mechanisch te lossen, heeft het verbod van artikel 1, deel B, punt 5, van het aangemelde ontwerp, dat betrekking heeft op het lossen van pluimvee in slachthuizen, betrekking op een materie die wordt bestreken door het voorstel, zowel voor wat betreft de in de voorgaande analyse genoemde materiële bepalingen ervan als wat betreft de bevoegdheid voor de Commissie om gedelegeerde handelingen vast te stellen zoals voorgesteld in artikel 47, lid 1, punt f).

Hieruit volgt dat artikel 1, deel B, lid 5, van het aangemelde ontwerp betrekking heeft op een materie die door het voorstel wordt bestreken.

In artikel 6, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/1535 is bepaald dat *"[de] lidstaten [...] de goedkeuring [...] van een ontwerp voor een technisch voorschrift [uitstellen] voor de duur van twaalf maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 5, lid 1, van deze richtlijn bedoelde mededeling ontvangt, indien de Commissie binnen drie maanden na die datum kennis geeft van de constatering dat het ontwerp voor een technisch voorschrift betrekking heeft op een materie die wordt bestreken door een voorstel voor een richtlijn, voor een verordening of voor een besluit dat overeenkomstig artikel 288 VWEU bij het Europees Parlement en de Raad is ingediend."*

Aangezien de bepalingen van het aangemelde ontwerp inzake een verbod op het verkopen, verhandelen en afleveren voor de slacht van vrouwelijke zoogdieren vanaf 40 procent van de dracht en een verbod op het mechanisch niet-horizontaal legen van containers met pluimvee zonder voorafgaande bedwelming (artikel 1, deel A, en artikel 1, deel B, lid 5, van het aangemelde ontwerp) betrekking hebben op materies die worden bestreken door het voorstel van de Commissie van 7 december 2023 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten, tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1255/97 van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG)

nr. 1/2005 van de Raad, worden de Nederlandse autoriteiten overeenkomstig artikel 6, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/1535 verzocht de goedkeuring van deze bepalingen van het aangemelde ontwerp uit te stellen voor een periode van twaalf maanden vanaf de datum van ontvangst door de Commissie van de kennisgeving in kwestie.

Deze termijn verstrijkt op 26 juni 2026.

De Commissie merkt op dat overeenkomstig artikel 6, lid 6, van Richtlijn (EU) 2015/1535 *"[de] in de leden 3, 4 en 5 bedoelde verplichtingen [...] niet [gelden]:*

> *(a) wanneer de Commissie de lidstaten mededeelt dat zij afziet van haar voornemen een dwingend besluit voor te stellen of vast te stellen;*
>
> *(b) wanneer de Commissie de lidstaten van de intrekking van haar ontwerp of voorstel in kennis stelt; of*
>
> *(c) bij de vaststelling van een bindende handeling door het Europees Parlement en de Raad of door de Commissie."*

2. Uitvoerig gemotiveerde mening

Zoals vermeld in het deel over het uitstellen van de goedkeuring, voorziet artikel 1, deel A, van het aangemelde ontwerp in invoeging in de Basiswet van een nieuw artikel 2.7a, dat een verbod op het verkopen, verhandelen en afleveren van drachtige dieren vanaf 40 procent van de dracht bevat.

Krachtens artikel 1, lid 3, van verordening (EG) nr. 1/2005 mogen de lidstaten strengere nationale maatregelen vaststellen ter verbetering van het welzijn van dieren tijdens vervoer, echter mits dit volledig binnen het grondgebied van die lidstaat plaatsvindt dan wel tijdens zeevervoer dat vanaf het grondgebied van die lidstaat vertrekt.

De Commissie merkt op dat dit niet het geval is voor de aangemelde maatregelen, die van toepassing zijn op het vervoer voor slachtdoeleinden tussen Nederland en andere lidstaten.

Voorts is in punt 2, c), van hoofdstuk 1 van bijlage I bij verordening (EG) nr. 1/2005 inzake het welzijn van dieren tijdens het vervoer ([6]) het volgende bepaald:

> *"2. Gewonde, zwakke en zieke dieren worden niet in staat geacht te worden vervoerd, met name in de volgende gevallen:*
>
> *[...]*
>
> *(c) wanneer het drachtige dieren betreft waarvan de draagtijd reeds voor 90 % of meer gevorderd is, of dieren die in de week ervoor geworpen hebben".*

Op grond van deze bepaling worden drachtige dieren waarvoor 90 % of meer van de verwachte draagperiode reeds is verstreken, niet in staat geacht te worden vervoerd en zij kunnen niet in overeenstemming met verordening (EG) nr. 1/2005 worden vervoerd.

---

[6] ()Verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van Verordening (EG) nr. 1255/97 (PB L 3 van 5.1.2005, blz. 1-44).

Het is vaste rechtspraak van de rechterlijke instanties van de EU dat de lidstaten regels voor de toepassing van een EU-verordening kunnen vaststellen indien zij: i) het gebruik van de bij die verordening toegekende beoordelingsmarge nader aangeven, ii) het Europese karakter van de toegepaste regels niet verbergen, en iii) mits de nationale regels binnen de grenzen blijven van hetgeen in de EU-verordening is bepaald ([7]).

Om te bepalen of een nationale maatregel voor de toepassing van verordening nr. 1/2005 in overeenstemming is met het EU-recht, moet de desbetreffende bepaling worden beoordeeld om vast te stellen of die bepaling, geïnterpreteerd in het licht van de doelstellingen van die verordening, vereist, verbiedt of toestaat dat de lidstaten de betrokken maatregel vaststellen en, in het laatste geval, of de maatregel binnen de beoordelingsmarge valt die aan alle lidstaten wordt toegekend.

Bovendien vereist het evenredigheidsbeginsel, dat van toepassing is op lidstaten wanneer zij EU-wetgeving toepassen, dat maatregelen geschikt moeten zijn om het nagestreefde doel te bereiken en niet verder mogen gaan dan wat nodig is om dat doel te bereiken. Krachtens dat beginsel moet een lidstaat met name, in het geval van een Unieregeling met verschillende doelstellingen waarvan een het hoofddoel is, bij de vaststelling van regels in het kader van de hem door een bepaling van deze regeling toegekende beoordelingsmarge dit hoofddoel in acht nemen zonder de verwezenlijking van de andere doelstellingen van deze regeling te beletten. Nationale maatregelen moeten dus, gelet op deze andere doelstellingen, de verwezenlijking van dit hoofddoel kunnen garanderen en niet verder gaan dan nodig om het te bereiken ([8]).

De verenigbaarheid van de aangemelde maatregel met het EU-recht moet worden onderzocht in het licht van deze doelstellingen en beginselen.

De Commissie merkt op dat punt 2, c), van hoofdstuk 1 van bijlage I bij verordening (EG) nr. 1/2005 op geharmoniseerde wijze regelt wanneer drachtige dieren ongeschikt voor vervoer moeten worden geacht, door een getalsmatige drempel van 90 % of meer van de draagtijd vast te leggen. Deze specifieke getalsmatige grens is duidelijk en direct toepasbaar en lijkt geen nationale maatregelen te vereisen om de toepassing ervan te garanderen. Het voorgestelde verbod kan derhalve niet worden beschouwd als een loutere toepassingsmaatregel, die valt binnen de beoordelingsmarge van de lidstaten om bepalingen vast te stellen voor de toepassing van een EU-verordening die bedoeld zijn om regels die in algemene termen in het EU-recht zijn gedefinieerd, nader uit te werken teneinde de rechtszekerheid verder te waarborgen. Met andere woorden, het aangemelde ontwerp heeft niet tot doel een concretere uitwerking te geven aan de door de EU-wetgever vastgestelde drempel van 90 % of meer, maar een alternatieve, aanzienlijk lagere drempel van 40 % of meer van de draagtijd vast te stellen.

Punt 2, c), van hoofdstuk 1 van bijlage I bij verordening (EG) nr. 1/2005 lijkt de lidstaten echter niet toe te staan een lagere drempel vast te stellen dan die welke in deze bepaling is vastgesteld voor het moment waarop drachtige dieren als ongeschikt voor vervoer moeten worden beschouwd.

Zelfs indien wordt aangenomen dat de bepaling een zekere beoordelingsmarge aan de lidstaten laat, kan het aangemelde ontwerp niet worden geacht binnen het kader van die

---

[7] () Arrest van 21 december 2011, Danske Svineproducenter tegen Justitsministeriet, C-316/10, EU:C:2011:863, punt 41 en de aldaar aangehaalde rechtspraak.

[8] ()Arrest van 21 december 2011, Danske Svineproducenter tegen Justitsministeriet, C-316/10, EU:C:2011:863, punt 52.

beoordelingsmarge te blijven, aangezien het een alternatieve drempel voor drachtige dieren vaststelt, namelijk 40% of meer van de draagtijd, die aanzienlijk lager is en kwalitatief verschilt van de geharmoniseerde regel, namelijk 90% of meer van de draagtijd. Het voorgestelde verbod, met name de beperking van de aflevering van drachtige zoogdieren met een draagtijd van 40 % of meer, heeft tot gevolg dat het vervoer van deze categorie dieren voor de slacht wordt verhinderd, terwijl de dieren op grond van dat stadium van de draagtijd niet kunnen worden geacht ongeschikt te zijn om te worden vervoerd overeenkomstig verordening (EG) nr. 1/2005. Het voorgestelde verbod lijkt derhalve niet verenigbaar te zijn met verordening (EG) nr. 1/2005.

Zelfs als het voorgestelde verbod zou worden geacht binnen de beoordelingsmarge te vallen om maatregelen vast te stellen voor de toepassing van verordening (EG) nr. 1/2005, vereist de rechtspraak dat een dergelijke maatregel "*verenigbaar [moet] zijn zowel met de bepalingen en de doelstellingen van verordening nr. 1/2005 als met de algemene Unierechtelijke beginselen, in het bijzonder het evenredigheidsbeginsel.*". ([9])

Zoals in overwegingen 2, 6 en 11 van verordening (EG) nr. 1/2005 wordt uiteengezet, zijn de doelstellingen van die verordening ten eerste de bescherming van dieren tijdens het vervoer en ten tweede het wegnemen van handelsbelemmeringen en de goede werking van de betrokken marktordeningen ([10]).

In de memorie van toelichting worden de redenen voor de maatregel uiteengezet. In het bijzonder wordt vermeld dat het de bedoeling is te voorkomen dat dieren vanaf 40% van de draagtijd op volle transportwagens naar het slachthuis worden vervoerd vanwege welzijnsproblemen voor de moederdieren, en wordt verwezen naar bepaalde rapporten en wordt enige uitleg gegeven over de gevolgen voor marktdeelnemers. De toelichting lijkt echter niet te verwijzen naar enig wetenschappelijk bewijs dat een dergelijke drempel zou rechtvaardigen in het licht van dierenwelzijn; evenmin bevat zij een gedetailleerde afweging van de redenen waarom de drempel noodzakelijk en evenredig zou zijn in het licht van het nagestreefde doel. Er lijkt ook geen beoordeling te hebben plaatsgevonden van de evenredigheid van de maatregel, met inbegrip van eventuele alternatieven die ook nog geschikt zijn om het nagestreefde doel te bereiken maar die minder beperkend zijn voor de handel tussen de lidstaten.

Om bovenstaande redenen brengt de Commissie een uitvoerig gemotiveerde mening uit als bedoeld in artikel 6, lid 2, van richtlijn (EU) 2015/1535, volgens hetwelk artikel 1, deel A, van het aangemelde ontwerp, dat voorziet in de invoeging van een nieuw artikel 2.7a in de Basiswet, in strijd zou zijn met punt 2, c), van hoofdstuk 1 van bijlage I bij verordening (EG) nr. 1/2005 indien het zou worden vastgesteld zonder behoorlijk rekening te houden met de bovenstaande opmerkingen.

De Commissie herinnert de Nederlandse regering eraan dat de lidstaat die het betrokken ontwerp voor een technisch voorschrift heeft opgesteld, op grond van het uitbrengen van een uitvoerig gemotiveerde mening overeenkomstig het bepaalde in artikel 6, lid 2, van richtlijn (EU) 2015/1535 verplicht is om de goedkeuring van dat ontwerp uit te stellen met zes maanden vanaf de datum van kennisgeving ervan.

---

[9] ()Arrest van 21 december 2011, Danske Svineproducenter/Justitsministeriet, C-316/10, EU:C:2011:863, punt 51.

[10] ()Arrest van 21 december 2011, Danske Svineproducenter/Justitsministeriet, C-316/10, EU:C:2011:863, punt 44.

Deze termijn loopt derhalve af op 29 december 2025. ([11])

Bovendien vestigt de Commissie de aandacht van de Nederlandse autoriteiten op het feit dat de lidstaat waaraan een uitvoerig gemotiveerde mening is gericht, krachtens deze bepaling verplicht is om aan de Commissie verslag te doen over het gevolg dat hij voornemens is aan die mening te geven.

Voorts verzoekt de Commissie de Nederlandse regering overeenkomstig artikel 5, lid 3, van richtlijn (EU) 2015/1535 de definitieve tekst van het betrokken ontwerp van technisch voorschrift mee te delen.

Indien de Nederlandse regering de verplichtingen krachtens richtlijn (EU) 2015/1535 niet nakomt of indien de tekst van het betrokken ontwerp van technisch voorschrift wordt goedgekeurd zonder rekening te houden met de bovengenoemde bezwaren of anderszins in strijd is met het EU-recht, kan de Commissie de procedure van artikel 258 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie inleiden.

3. Opmerkingen

Zoals hierboven aangegeven, begrijpen wij dat het in artikel 1, deel A, van het aangemelde ontwerp neergelegde verbod op het verkopen, verhandelen en afleveren van drachtige zoogdieren vanaf 40 procent van de dracht tot doel heeft het vervoer van deze dieren voor de slacht te voorkomen, te voorkomen dat dieren bevallen in het slachthuis, en te voorkomen dat hoogzwangere dieren worden geslacht.

Wat de bescherming van dieren tijdens het vervoer betreft, heeft de beoordeling van het bepaalde in artikel 1, deel A, van het aangemelde ontwerp aan de hand van de bepalingen van het voorstel van de Commissie voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten, tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1255/97 van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad geleid tot een besluit inzake uitstel van de goedkeuring ervan en heeft de beoordeling ervan aan de hand van de bepalingen van verordening (EG) nr. 1/2005 geleid tot het uitbrengen van een uitvoerig gemotiveerde mening.

Wat betreft de doelstellingen van artikel 1, deel A, van het aangemelde ontwerp met betrekking tot de bescherming van dieren bij het doden, stelt verordening (EG) nr. 1099/2009 met name voorschriften vast voor het doden van dieren die worden gefokt of gehouden voor de productie van levensmiddelen, wol, huid, bont of andere producten (artikel 1, lid 1, van verordening (EG) nr. 1099/2009). Artikel 3, lid 1, van die verordening bepaalt dat bij het doden van dieren en daarmee verband houdende activiteiten ervoor moet worden gezorgd dat de dieren elke vermijdbare vorm van pijn, angst of lijden wordt bespaard. Hoewel verordening (EG) nr. 1099/2009 geen specifieke bepalingen bevat met betrekking tot het slachten van drachtige dieren, kan zij niet worden uitgelegd als een verbod op het slachten van drachtige dieren. Wat betreft de doelstelling om te voorkomen dat dieren tijdens het vervoer bevallen, moet worden opgemerkt dat verordening (EG) nr. 1099/2009 voorziet in regels voor het slachten van dieren die tijdens het vervoer hebben geworpen, zoals blijkt uit punt 1.5 van bijlage III

[11] () De Commissie merkt op dat dezelfde bepaling van artikel 1, deel A, van het aangemelde ontwerp in ieder geval tot 26 juni 2026 onderworpen is aan het besluit inzake uitstel van de goedkeuring, zoals uiteengezet in dit document.

bij de verordening, waarin specifieke bepalingen zijn opgenomen voor de huisvesting en verzorging van deze dieren en om hun lijden te voorkomen.

Uitgaande van het feit dat verordening (EG) nr. 1099/2009 geen specifieke, geharmoniseerde bepalingen bevat die het slachten van drachtige dieren, met inbegrip van dieren vanaf 40 procent van de dracht, verbieden, moet worden beoordeeld of artikel 1, deel A, van het aangemelde ontwerp, wat de doelstellingen ervan inzake de bescherming van dieren bij het doden betreft, binnen de beoordelingsmarge blijft die door die verordening aan de lidstaten wordt gelaten. Dit komt er in wezen op neer dat de maatregel noodzakelijk en evenredig moet zijn om haar doelstellingen te bereiken en niet in de weg mag staan aan de verwezenlijking van de met verordening (EG) nr. 1099/2009 nagestreefde doelstellingen.

Zoals hierboven vermeld, wordt in de memorie van toelichting weliswaar uitgelegd waarom een drempel van 40 procent of meer wordt gehanteerd, waarbij verwezen wordt naar bepaalde verslagen en enige uitleg wordt gegeven over de gevolgen voor de marktdeelnemers, maar er lijkt niet te worden verwezen naar wetenschappelijk bewijs dat een beoordeling omvat van een dergelijke drempel in het licht van dierenwelzijn; evenmin wordt een gedetailleerde beoordeling gegeven van de redenen waarom deze drempel noodzakelijk en evenredig zou zijn in het licht van het nagestreefde doel.

De Nederlandse autoriteiten worden derhalve verzocht de maatregel in het licht van deze opmerkingen te herzien, met name om ervoor te zorgen dat de maatregel strikt noodzakelijk en passend is in het licht van de doelstelling om dieren bij het doden te beschermen, en niet verder gaat dan wat nodig is om die doelstelling te bereiken, met name in het licht van het beschikbare wetenschappelijke bewijs, zonder afbreuk te doen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van verordening (EG) nr. 1099/2009, onder meer om handelsbelemmeringen tussen de lidstaten te vermijden.

De Nederlandse overheid wordt verzocht om rekening te houden met bovengenoemde opmerkingen.

De Commissie herinnert er voorts aan dat de definitieve tekst, zodra deze is vastgesteld, aan de Commissie moet worden meegedeeld overeenkomstig artikel 5, lid 3 van richtlijn (EU) 2015/1535.

Hoogachtend,

Voor de Commissie

